

R O M Â N I A

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725 București 40, România

Telefon: (+40-21) 414-2121 Fax: (+40-21) 315-9164

---

6 aprilie 2017

COMUNICAT DE PRESĂ

În ziua de 6 aprilie 2017, Plenul Curții Constituționale, învestit în temeiul art.146 lit.d) din Constituția României, al art.11 alin.(1) lit.d) și al art.29 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a luat în dezbateri următoarele excepții de neconstituționalitate:

1. Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.9 alin.(3) din Legea nr.198/2004 privind unele măsuri prealabile lucrărilor de construcție de autostrăzi și drumuri naționale, modificate prin art.IV pct.3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.228/2008 pentru modificarea și completarea unor acte normative, prin raportare la sintagma „*la data întocmirii raportului de expertiză*” cuprinsă în dispozițiile art.26 alin.(2) din Legea nr.33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, care au următorul cuprins:

„(3) *Acțiunea formulată în conformitate cu prevederile prezentului articol se soluționează potrivit dispozițiilor art.21-27 din Legea nr.33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, în ceea ce privește stabilirea despăgubirii.*” Dispozițiile art.26 alin.(2) din Legea nr.33/1994, în care se regăsește sintagma „*la data întocmirii raportului de expertiză*” au următorul conținut: „(2) *La calcularea cuantumului despăgubirilor, experții, precum și instanța vor ține seama de prețul cu care se vând, în mod obișnuit, imobilele de același fel în unitatea administrativ-teritorială, la data întocmirii raportului de expertiză, precum și de*

daunele aduse proprietarului sau, după caz, altor persoane îndreptățite, luând în considerare și dovezile prezentate de aceștia.”

În urma deliberărilor, cu unanimitate de voturi, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că prevederile art.9 alin.(3) din Legea nr.198/2004 privind unele măsuri prealabile lucrărilor de construcție de autostrăzi și drumuri naționale, astfel cum au fost modificate prin art. IV pct.3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.228/2008 pentru modificarea și completarea unor acte normative, prin raportare la sintagma „la data întocmirii raportului de expertiză” cuprinsă în dispozițiile art.26 alin.(2) din Legea nr.33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, sunt neconstituționale.

Astfel, Curtea, având în vedere dispozițiile art.26 alin.(1) din Legea nr.33/1994, potrivit căroră „despăgubirea se compune din valoarea reală a imobilului și din prejudiciul cauzat proprietarului sau altor persoane îndreptățite”, precum și jurisprudența sa anterioară în materie, a constatat că, deși transferul dreptului de proprietate asupra imobilelor din proprietatea privată a persoanelor fizice sau juridice în proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale și în administrarea expropriatorului operează de drept la data emiterii actului administrativ de expropriere de către expropriator, în ipoteza în care persoana expropriată nu este de acord cu cuantumul despăgubirii stabilite pe cale administrativă, aceasta urmează a beneficia de o despăgubire stabilită pe cale judiciară al cărei quantum nu se raportează la data transferului dreptului de proprietate, ci la cea a realizării expertizei. În schimb, Legea nr.33/1994, legea generală în materie de expropriere, prevede transferul dreptului de proprietate la data îndeplinirii obligațiilor impuse expropriatorului prin hotărârea judecătorească de expropriere; de aceea, în acest din urmă caz este just ca expertiza judiciară să se realizeze într-un moment temporal cât mai apropiat de pronunțarea hotărârii judecătorești.

Ca atare, stabilirea cuantumului despăgubirii este o măsură conexasă și indisolubil legată de momentul transferului dreptului de proprietate, întrucât acest moment este cel determinant în raportul juridic ce se naște între expropriat și expropriator, iar nu de vreun alt moment ulterior stabilit aleatoriu. În consecință, în

această privință legiuitorul nu are nicio marjă de apreciere, valoarea bunului expropriat neputând fi alta decât cea stabilită la momentul contemporan realizării transferului dreptului. Dacă în privința exproprierii reglementate de legea generală această exigență constituțională este pe deplin respectată prin dispozițiile art.26 alin.(2) din Legea nr.33/1994, cuantumul despăgubirilor fiind stabilit la un moment apropiat în timp, contemporan transferului dreptului de proprietate, în privința legii speciale, în speță fiind vorba de Legea nr.198/2004, în forma anterioară modificărilor aduse prin Legea nr.184/2008, aplicarea art.26 alin.(2) din Legea nr.33/1994, respectiv sintagma „*la data întocmirii raportului de expertiză*”, generează o situație juridică ce se abate de la o asemenea finalitate, în sensul că expertiza judiciară dispusă nu reflectă valoarea bunului de la momentul contemporan realizării transferului dreptului, ci o valoare de la un moment ulterior care nu este cert. Rezultă că, determinându-se în acest fel cuantumul despăgubirii, aceasta nu mai este „dreaptă” în sensul art.44 alin.(3) din Constituție, cuantumul ei nefiind contemporan momentului transferului dreptului de proprietate, soluție de principiu cu valoare constituțională.

În aceste condiții, prevederile legale criticate sunt neconstituționale prin raportare la art.44 alin.(3) din Constituție, potrivit căroră „*nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire*”.

Decizia este definitivă și general obligatorie și se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și instanței de judecată care a sesizat Curtea Constituțională, respectiv, Curtea de Apel București - Secția a IV-a civilă.

2. Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.145 din Codul de procedură penală, care au următorul conținut:

“(1) După încetarea măsurii de supraveghere tehnică, procurorul informează, în scris, în cel mult 10 zile, pe fiecare subiect al unui mandat despre măsura de supraveghere tehnică ce a fost luată în privința sa.

(2) După momentul informării, persoana supravegheată are dreptul de a lua cunoștință, la cerere, de conținutul proceselor-verbale în care sunt consemnate activitățile de supraveghere tehnică efectuate. De asemenea, procurorul trebuie să asigure, la cerere, ascultarea convorbirilor, comunicărilor sau conversațiilor ori vizionarea imaginilor rezultate din activitatea de supraveghere tehnică.

(3) Termenul de formulare a cererii este de 20 de zile de la data comunicării informării scrise prevăzute la alin. (1).

(4) Procurorul poate să amâne motivat efectuarea informării sau a prezentării suporturilor pe care sunt stocate activitățile de supraveghere tehnică ori a proceselor-verbale de redare, dacă aceasta ar putea conduce la:

a) perturbarea sau periclitarea bunei desfășurări a urmăririi penale în cauză;

b) punerea în pericol a siguranței victimei, a martorilor sau a membrilor familiilor acestora;

c) dificultăți în supravegherea tehnică asupra altor persoane implicate în cauză.

(5) Amânarea prevăzută la alin. (4) se poate dispune cel mai târziu până la terminarea urmăririi penale sau până la clasarea cauzei.”

În urma deliberărilor, cu majoritate de voturi, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art.145 din Codul de procedură penală, care nu permite contestarea legalității măsurii supravegherii tehnice de către persoana vizată de aceasta, care nu are calitatea de inculpat, este neconstituțională.

Curtea a reținut că supravegherea tehnică se poate dispune în cursul urmăririi penale, indiferent de etapa acesteia. Totodată, Curtea a observat că supravegherea tehnică poate fi dispusă, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art.139 alin.(1) și (2) din Codul de procedură penală, față de orice persoană, independent de calitatea avută de aceasta în cadrul urmăririi penale, în acest sens fiind suficientă dispunerea începerii urmăririi penale *in rem*.

În continuare, Curtea a constatat că elementele la care art.138 alin.(1) lit.a)-d) din Codul de procedură penală face referire și care constituie metode speciale de supraveghere reprezintă intruziuni/ingerințe în viața privată a persoanelor. Totodată,

Curtea a constatat că, în cadrul procesului penal, posibilitatea contestării legalității măsurii supravegherii tehnice este circumstanțiată de legiuitor numai în ceea ce privește persoana inculpatului, în cadrul procedurii de cameră preliminară, după trimiterea în judecată, precum și în cadrul procedurii de cameră preliminară atunci când se soluționează plângerea împotriva soluției de clasare, dacă în cauză a fost pusă în mișcare acțiunea penală.

În acest context, Curtea a reținut că paragraful 2 al articolului 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și alineatul 2 al articolului 53 din Constituție prevăd condițiile ce trebuie îndeplinite pentru ca restrângerea exercițiului dreptului la viață privată să fie conformă dispozițiilor constituționale și convenționale.

Plecând de la aceste premise, Curtea a constatat că în materia măsurilor de supraveghere tehnică, ce constituie o ingerință în viața privată a persoanelor supuse acestor măsuri, trebuie să existe un control *a posteriori* dispunerii acestora, pe care persoana în cauză să îl poată accesa în scopul verificării îndeplinirii condițiilor și, implicit, al legalității măsurii respective. Existența unui control *a posteriori* ce are în vedere aceste aspecte se constituie într-o garanție a dreptului la viață privată, care conturează și, în final, pe lângă celelalte elemente necesare și recunoscute la nivel constituțional și convențional, determină existența proporționalității între măsura dispusă și scopul urmărit de aceasta, precum și necesitatea acesteia într-o societate democratică.

Astfel, raportat la cauza dedusă judecării, Curtea a constatat că reglementarea actuală a modalității de contestare a legalității măsurii supravegherii tehnice determină excluderea celorlalte persoane altele decât inculpatul, care nu au nicio calitate în dosarul penal sau au calitatea de suspect, de la posibilitatea accederii la o instanță de judecată care să poată analiza acest aspect, ceea ce se constituie într-o încălcare a prevederilor art.26 și art.53 din Constituție, precum și a celor ale art.8 și art.13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Decizia este definitivă și general obligatorie și se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și instanței de judecată care a sesizat Curtea Constituțională, respectiv, Înalta Curte de Casație și Justiție- Secția penală.

Argumentele reținute în motivarea soluțiilor pronunțate de Plenul Curții Constituționale vor fi prezentate în cuprinsul deciziilor, care se vor publica în Monitorul Oficial al României, Partea I.

**Compartimentul Relații externe, relații cu presa și protocol al Curții
Constituționale**